

Elenda Evînê

Helbestên Wergirandî ji zimanê ferensî bo kurdi

Wergera ji zimanê firansî bona zimanê kurdi:

Wergeran: **Anahîta Hemo**

Bona çêkirina wêna çûkekî

Helbestvan: JAK PRÊVÊR

Ji destpêkê de qefesekê têhelson bike ,
Bi derîkî vekirî ,
Û paşê boyaxke ,
Hinek ji başbûnê ,
Hinek ji hesanbûnê ,
Hinek ji rindbûnê ,
Hinek ji sûdeye
Bo çûkekî ,
Li himber dare, cawek ji xavikê vegrin ,
Li gulîstanê
Li daristanê ,
An jî di nêv dehlan de ,
Û xwe veşêre li pişt dare de ,
Bê gotinek jî ,
Û nejî livek ,
Û dema çûk bighêje ,
Ta ku çûk bighêje ,
Xwe di bêdengiyek hêdî de bihêle,bendewarê,
Derbasbûna çûk xanebêzariya xwe ,
- û dema derbasbe ,
- Bi heydarî ,derî bigre ,bi perya wênevan,
- Û paşê levde hemû sînorên pehjan yek li dû yê din
,Agehdarbe
- Tu destdanekê li periyekê jî ne de ,
- - û paşê wean darekê çêke ,ji lewendtirîn şaxên daran
,hilibijartî bona çûk ,
- û dîsa belgekê çêke ,ji şitlên şînkayî ,
- û bakî hênik ,
- û hinek toz ji rojê ,
- Û heydedanek ji cejnên giyayê di çiqîna havînê de ,

- Û paşê bendewar û tengezar be ,li hêviya dîlok û goran çûk be Ger sedemek bi tenê hebe bo wê çûk nestirê ,
- Wata wê ev dîmen nebaşê ,
- Ev sedemeke û şaneke ko dîmen an wêne ne başê ,
- Û dema bistirê ,wê dîmenek başê ,
- Ev dîmeneke jê dikarin ,bişanbikin ,
- Periyek ji periyên çûk ,
- Û hûnê navên xwe di kuncika wênê de deynin ,

naxwazin xopan û melûl bin bêhtir,

HELBESTVAN: BLÊZSANDRAR

Ev pîrr hesane ,
 Ev pîrr xeşîmtiye ,
 Heye herdem, keysa dilsariyê ,
 Hemû cîhan xopane ,
 Em naxazin ,û melûl bin bêhtir ,
 Xopan : pest

Ev kirbû lîstokek

HELBESTVAN: Vîktor Hugo

Di temenê zaroktiyê de ev kiribû lîstokek
 Her sibe dihate oda min
 Ez li benda wê bûm,her wiha tîrêjek bi hêvî bûm,
 Derbasdibû û digot.....dema te xweş be yabo,
 Xama min dibir,pirtûkên min vedikirin,rûdinişt,
 Li ser cigehê min ,pelên min bi hev dixistin,û dest bi ken dikir,
 Paşê ji nişkêve ,diçû mina çûkekî dibûrî,

Başe min didane hev, wê na hinek ser êşandin ji min re tanî,
 Min ji karê min dibe ,û dinvîsî
 Di nêv desnûsên min dihat her demî,
 Çend arayîşêndin dîn,şopa wa çêkirî,
 Û pir pelên sipî qermeçî,di nêv destê wê
 Li wir,nizanim çawa ez malkênxweş helbest dihûnim
 Wê ji xwedê û gulan hezdikir,tevlî tilûr û deştên jîndar
 EW keç bi giyan bû ,berî bibe jin,
 Giyanê wê bi nerînê wê,xweş diyardibûn,
 Nerînên min dixwaze li ser her tuştî,li min dike her gave,
 Ho,çendî Şevên zivistanê, rewşen û nazdarin,
 Hîndibe, ji ziman ûdîrok û rêziman,
 Her çar zarokên min li ser kaboka min ,civyanê,tevlî diya wan,
 Nêzikî çend hevlan diaxivin,di kuncika êgirekî,!
 Min nav li vê jiyanê dikir,bextiyardibe ji hindikî.
 Û tê gotin ku MIRIYE! MIXABIN!çendîxweda alî min dike
 Ez ne şadbûm bi carekêre,dema dihestim bi bêzariya wê;
 Pir bê zarbûm,di nêvhelperîna,pir şa,
 Ger min bidîtahênde sîber,diçavên wê de...RÊBWARIM,
 Rapermûn(Hîwabûn)=RABînîn
 =LES COMPTEMPLATIONS

Ew belgek bû

Helbestvan: Rober DEZNO

Ew kaxezek bû bi xêzên xwere ,
 Xêza jiyanê ,
 Xêza şens ,
 Xêza dil ,
 Şaxek ji dawiya belg bû ,
 Xêza cudabûyî bûye didû

Şana şense,
Şana dile ,
Ew dar bû li dawîya şaxbû
Darek hêja bû jiyanê ,
Hêjabû şens ,
Hêjabû dil ,
Dilê nîgarkirî ji jana
Dara ko tew bi carekê re nejî bû
Ew qurmê li dawîya dare bû ,
Qurmên mêwên jiyanê ,
Mêwên şens ,
Mêwên dil ,
Li dawîya qurma ew zemîn bû .

Ey têbîr ,bihar ,Elend

HELBESTVAN: VIKTOR HuGO

Ey têbîr.... bihar.... Elend
Pejên şêrîn ,xemgîn ,û germ
Dema di biçûkaniya xwe de bû keça min
Mîna xuşka xwe ya mezin

Dizandin _Hûn ku li ser Girê;
KU girê dide , »MONTIGINON » ; bi Saint _Lieeu ;
Seyranehek xûzdibe li xwarê
Di nêv daristanek Reşde ; û ezmanekî bi ser şîn ve diçe

Li wir em dijîn _DILê min derbasdibe ;
Hê jî di hezkirina berê deye ;
Ez li hêviya wê bûm di bin rodanka xwede ;
Dema dilîst ; di wê spêda Hênîk ,xweş de

Dibezi dî nêv GULAN de
Bê xir û cir bû da ku min ji xewa şêrin şiyarneke ;
Min bi dizî vedikir Rodanka xwe ;
Ji tirsra ku nefire, ji nêv LISTOKÊN xwe ;

Birayên wê dikenyan.....di elendek pak ; sakar de ,
Distiran di bin LANDIKÊN hênik de ;
Malbata min bi xuristê reye
Zarên min bi çivîkan rene ,

Ez dikuxyam ,dibûm mêrxasek dilêr ;
Ew jî hildikşiya bi Şopên biçûkanî
Ûmin renekî « agahdarî » ; metirsî
MIN zarok hiştine li jêr
=====

RABÎNÎN: Ev helbest hatiye nivisandin bi destê helbestvan
VÎKTOR HÎGO , di bîranîna keça xwede " , L é opoldin" ; ya
ku zû çû ser dilovaniya xwedê.

Goranek bo şeva Efrîqayê

(*)**HELBESTVAN: LÊOBOLD. SÊDAR . SINGOR**

Şevêk minalî ,şîn,geh jî boze ,ho heyvê ,
Çendê caran peyam hat bona te ,ho heyvê !bigrî li ser keviyên
riyan ,
Û li ser fêzên jan û temenên min yê MIROVAYETÎ?Bi tenha
xwe!
Ew bûn komên qomê li hawîr dora me ,
Başa ew bû sînorenê dûr bo şeva minaliyê ,
Giran mîna qîr û qitrane, tirsê pişt xûzkiribû di bin Hûmîna

şêran de ,
Û giyayên bilind û bê dengiya nepenî ,ji vê şevê ,
Agirên şaxan,tu ye arê hêviya hişk û bê reng,
Jib o ko bêsociya min diyar bike .
Û min bihêle ji mirinê re bo lewendiya goranekê –Hemû
Tişt riyên xwe dugherin ,û cardî di derheqa mirinê de ,
Binerin li barbengê li ser tivilî deman
Fîxandina kevokên bejî yên şîn ,
Û nîrxên xewnan difirin bi qîrên gilnî .

li Gund

Helbest:Vîktor Hîgo

Dizanî tu ku pir ji van tiştan hezdikim: Deşteke
ku cîhan, bi tevaya xwe lê rûniştibe û dîwarekî kevin tê girtin;
Çêlekên li mêrgê, giyayên bejin bilin; û çemekî;
Wiha jî kûçkekî bi rasteqînî, devê xwe ji hev vedike;
Zarokên bi gepên werimandî, ji nê;
Ji mirîşkan: Vaye ez şad û kamîran im???
Di kuncikê de gavanek difikîne û dar li ber bê dikeve ;
dilerize û ez jî dimînim li vir ta şev xwe vegire , di xewnan de .

Cehzeran*

Helbestvan:Vîktor Hîgo

Havînê dema çiçekên nixumandî revandibû,
Deştê ji dûr ve, bînek sermest, rijandibû,
lavên girtî, guhê li heydedanê, nîv-vekirî

Raneketim ji bilî nîv xeweke nazenîn,
Stêrên pir pak, sîberên keleş, xweşik xuyadikin;
Nîv –rojeke nepenî ji siya daran bi reng dike;
Eelend rûzer e li hêviya demjimêra xwe ye;
Li jêrî ezman, li dirêjahiya şevê, diçû û dihat.

**Helbestvan : APPLÎNÊR (la gard et Michard) ,collection
littéraire.(kozmek wêjeyî)
Helbesta gerê bîsta (xx S o) ----**

Hemû têbîrên berê	li kune Raynal Billy Dalilze
Ey hevalên min yên şervan	nav minbê hêzdikin
,kulandikşînim	
Dipijiqe bi ber ezmên ve	mîna şopa di kenîştê de
Û nerînên te di gulavê de	ew cihê ku cremnitz
sozdaye	
Ez jî dil giranbûm	diyare ku mirîbûn ji berê ve
Li Bak diçûn cengê şervanin ,	dema ana bi hevdikeyin ,

Evan xwe vegirt 0 şervanên xwînkirî

Daristanên ku dihêlin dara serkeftinê pir gul û kulîlkan,bide.

Hêvî

HELBESTVAN:Vîktor Hîgo

Ronahiyê dide
Siya tarî reviya,
Xewn û mij

Pêkve
Çûne cihê ko şev lê belavbûye
Nîv girtîne xwe divekin
Tuşt ji xewê şiyaribin
Mirov heydedanê
Dibhîze
Wergirandin ji zimanê ferensî
*hêvî,tema,arezû
heydedan,xir û cir,qerebalix.
Di kovara ' jin de hatiye weshandinli bajare Qamishlo .

HILIST

HELBESTVAN : Madam di orésansé

Vaye çaxê spêdê ye
.....Pejek gulîmî

Dîşemite Pencera girtî

Ta dighêje cêgê 1 sipî

Pejek gulîmî bi leze

Di nêv por de û li ser hunarkên rûyê

Canê biçûk

Minal konikên çavên xwe vedike

Rê dide ronahiyê ;da wê derbaske

Di şinbûna herdû çavan de

Dinere ;û dest bi zeredekeniyan dike ,

Li dengê pejan guhdarî dike,

Jêre dibêje « şADÎMENBIBIN » .

1- cêge :text ,çarpa,(bi zaravên soranî)

2- ROJA canê Biçûk

Buhurek li Luksemburg

Jêrar du Nêrval

Ew bûrî, keça ciwan,

Bi lez , jîndare mîna çûkekî,

Gulek,çirisandî, di destê wê de heye,

Goranek,NÛ,li ser lêvên wêye,

Dibe ku bi tenha xweye div ê cihanê de,

Dilê wê, wê bersiva dilê min bidaya,

Ew ya ku hat di wê şeva minî kûr de,

Bi nerînekê ,bi tenê,

Wê ronahî bidaya!

Lê na mixabin,_ciwaniya min bi dûmahîbibû,...

Oxirbe, peja şêrîn diçirisîne bo min,_

Gulavên xweş,keça ciwan,Levdayî,nazenîn,...

Pej bûrî bû ,ew jî revyabû.

Ev helbest hatiye weşandin di kovara Gulîstan,hejmara" 31",li

Bajarê evînê, Qamişlo.

Ji mere bêje nên

Helbestvan : CORC DUHAMÊL

Dema em cindî bûn û
di wê demê me pirr distira
Bêjin ,bi axivin li ser tiştên têne xwarin ,
Diya min ya biçûk û rin şêrînê bêje min
Tiştê ji destên we derkeve bo perîşanan ,
Em bi wan diramin di demên biçûbûnê ,
Dayê bêje me nên ,ji mere bi axive li ser

Lavijek bo şevê

HELBESTVAN : ŞARL PÊGU

(Di vê helbestê de,yezdan diaxive bo şevê)
OH şevê oh keçamin şevê ,tu dizane ku tub ê deng dibe
OH keça min bi wî mantoyê rind .
Tu ya k u di jînê xweşiyê û jibîrkinê , tu dirjîne ,
Belsem û bê dengiyê û sîberê
Ho şeva min ya bi sitêran te çêkiribû berî her kesî
Ev mirovên ne li ser hev wê çawa mirov razîne ,
ŞEVÊ tu pîroze şevê ,tu gewreye şevê tu rinde ,lewende ,
Şevê bi mantoyê xwe yê mezin .
ŞEVÊ ji te hez dikim ,silavên germ li te dikim û
ez bi te ser bilindim û lavijan dibêjim ,
û tu keça min ya mezine û afrandina mine ,
OH , ŞEVA xweşik û qeşeng ,Şeva bi mantoyê mezin ,keça
min,
Bi mantoyê ji sitêran,
Tu tine bîra min ,ev bêdengiya mezin ya peyda dibe ,

Li ser rokê cîhan bi tevaya xwe ,
Berî destpêka seroktiya mirov .
Te diyar kir bona min, ev bêdengiya mezin ,
Piştî dawîya seroktiya mirov dema ez bibim ,
Cardî * koçan", yê xwe ,
Û li dema li pêş gelek caran ,ji ber ko vî mirovî pirr heydedan
,qerebalix, Çêkiriye .

Koçan : Darê di destê padîşah de (li vir padîşah yezdane
."scepter ",bi zimanê ferensî

LI KUNE

Helbestvan:Jêrar du Nêrval

Evîndarên me li kune?
Di gorande ne!
Kamîrantirin!
Di aramgehekî lewendtir de ne!

Nêzîkî firişta ne.
Di kûrbûna rengê ezmanê şîn de
Ji dayika xwedayan re;
Lavijan dibêjin

Ey destgirtiya dest sipî
Ey keça keçîndar,
ya bi navserkan pêçayî,

Dildarek hêlaştî

Şîne ew çilmisandî

Di çavên te de,
Wê zeredeken biba ;
Nemiriyek kûr,
Ta ku hûn ,çirayên vemirtî...
Di tevaya cîhanê de , vêxistî bihêlin...

Li wirin gulîstan*

HELbestvan :CORC Şihatê

Li wiring gulîstanên Bê niştîman ,
Û bi tenha xwene ,bi avê rene ,
Derbasî wan dibe kevokên şîn û bê hêlîn,
Lê heyv neynike ,perwaziye ,
Û zarok tîne bîra xwe bi girak mezin xuyanî

Mafê nerînê*

Helbestvan: Jaques prevers

Hûn
Ez li wenanerim,
Jiyana min,bi carekê re, li we nanere,
Ez hezdikim yê jê hezdikim,
Û ew bi tenha xwe li min dinere,
Û dibîne
Ez hezdikim yê jê hezdikim
Ez li wan dinerimⁱ
Ew mafê didin min.
Jak prêvêr

MEYT,KELAX

(*)Gîlîlk

Di nêv bera kulîlkan re ,derbasbin û binerin :
Li dawiya merge de vane MEYT ,

Ne bêhtirî sedîne ,lê ne tibabeke hindike ,
Zikê kêzikekê ye lê pir mezine ,
Bi pêyan di nêv bera hemi de ,

Celeb tê nassîn ji pêlavan ,
Bê gûman çav hatin girtin ,

- Wan jî
- kulîlk dibijartin ,

Çîmek yê pîrekekê ye ,
Bi rastiye ,

Çîmekî ciwane ,
Bi gorekî reşe ,

Û rehneke ,
RASTEQîne ,

Ciwan –û ne tişteke ,
Ne tişteke ,

Ne tenê cil
Yên zû dirizin

Lê li vir em hişkaya hin madan dibînin
Ew dîmenekê dide

Goştên bin axkirî ,lê hîn hevgirtiye ,

Çendî wan dizanî bo çi?

Çendî ew mirî dizanin ?

Çendî ne dizanî bo çi?

Ew yên wê bigiryana

Çavên wan mîna hev bûn bi tevaya xwe

Ev qulbûna di hestiyên de ,

An jî derbeke kûr û dûr çûbû ,

Wan jî gotin : Erê

Ji genî bûnê re

Ew razayî bûn ,

Wan me hiştin ,

Tişt li ba me nine em bibînin ,

Bi genîbûna wan re ,

Emê biÇin li gorî karîbûna xwe ,

Wan jî hev cudabikin ,

Em ê her kesî derbasî

Kortekê jêre kolayî ,

Ji ber ku pevra

Wê xwe aram bikin dijî xir û cirê .

Ger ev jî nebê çarî be ,

Bi yek carî ,

Wê bigota yê pîrekeke

Tijî evîn û jîndare

Û ew yak u dice radizê

Dema dev jî vekirî ba ,

Yan tiştê jê maye ,

Eve çîrok divête ku bistirên
Û ji bona serkeftinê qîrînekê bikin ,
Yan eve xelanek
Yak u ji wan ketibû ji tirsê .
-Dibe ku bi rasthatinekê
û ketibû xakê
Çendî em wan nanasin ,hene li cihne din hîna ,
Heger ev xaka bi axa sor yan ev bi goşt hatiye tevdan
Û tirsê herî giring ku xak li her deverê
Mîna hev be û bi hevrebê ,
-û dîsa wê çêbiba ji nişkêve
Qewareyên hestiyên ,
Dîsa qewareyên rastîne,
û hişke
Mîna qewar e yên birrane

E
?ne ev kuta
bi herî yê re

kî ji me dikar, bû
razê Li nav wan

katjmêrekê Kejmêr an dû katjmêran
bi hesan, bo rêz girtinê

*

ka birîna
ku bersivê bide

kanî birîna
Gewdên jîn daran

Ka birîn
Bo em wê bibînin

Gava em wê derman bikin]

*

Li vir

Na vehese

Li vir yan li wir tew

Vehesan din. Naheste na

E ko dimîne

yê ko wê bi mîne

ji van Gew dên livir

MEYT^(ii[2][2])

* şarniyê = term ên ku Gew dên wan belav

kirî bûn piştî şerê Cî,hanî dowem]

-rasya be= ven/sya= bihev be

-rastbirast= ji nişkave

-rasthatin= pêre

-hedan= hedar[hard,n= bêdeng,]

-xir û cir= qerebalix[heyde dan]

Min barkirbû ji welatê xwe

Stranbêj :HENRÎ Komasiyas

Min barkir bû ji welatê xwe

Min barkirib û ji mala xwe,

Jiyana min

Jiyana min ya mal wêran

Dibûre bê sedem.

Min barkiribû ji roja xwe,

Min barkiribû ji derya xweyî,şîn

Têbîrên wan, ji xew radibin
Piştî xatir xwestina min.

Rok ,roka welatê min yê windayî,
Şaristanên gewr,yên
min ji wan hezkiribûn,
Keçên ku berê min ew naskiribûn.
Min oxir ji hevalemê xwestibû
Hêjî çavên wê dibinim
Ew çavên mijkirî,
Ji giryê xatir xwestinê;

Dîsa zeredekenê wê Dibînim
Nêzikî rûyê min
Bi êvarên Gundên xwe mijûldibûm.

Lê , li ser keleha ku min dûrî îskelê dike,
Rêzde, di nêv avêdeye
Bi teqîna wê, teqîna wê,m îna qamçiyekî,
Min pir nerîbû,li van
Çavên şîn ku lê digeryan,
Deryayên ew di sîpêlên poşmaniyê de ,
Noqkiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiirrrrrrrrbûn
Henri cemasias]

Mozar

Helbestvan : J. JOV

-ji tere ,dema ku min guhdardikir ,li perça awazên te ya keske
sora havînî :
Bi nêvê bilindiya banan ji wir şahiyê destpêdikir

Û şûrên kûvan ,
Yên ko dîsa bi hezar rijandinên ewran û çûkan nixumandîne ,
Hêmenî li çêrgehê ta ko hijmekarbibe bi rojê

Bi şaşî hatibû ji bîrkirin
Bêrîkirinek rizgarvan û dilovaniyek pirr teht,
Ma hûn 1 "SALIZBÛRG", di demjimêra şeşê havînê de dinasin
–Hûn .

Roj çû ava bi xweşî û lertzîn ewran ew vexwar,
Bi lertzînhavîne li "SALIZBÛRG",
Ho şadiya xwedayî ,tê dîl bimre ,
Ey ciwaniya afrandî
Lê rojekê dî bi tenê van girên rasteqînîa dûr girtî dike ,
Dawiya dawiya bahozê . Ho şadiya xwedayî ,
Van mirovên çavgirtî ,li hemû holên ,
Ahenga li cîhanê bi tevaya xwe wan arambike ,

Aram: de yax
Salizbûrg: nav ê bajarekî li ferensa ye .

Neynika dema ana

HELBESTVAN: pol ÊLYAR

Rojê winda dike ,
Nîgarên azabûyî şanî mirov dike ,

Ji dîmenan ,
Rorbegemî direvîne ji mirov ,
Mîna kevir hişke ,
Kevrê li vê şewqdanewebû wêneyên zor ,
Mîna hemû zirgan çirisandina wî ,
Û hemû maskên jê tîn bê ser û ber û yên ko destdane wa
nemerdan ,û

Dîsa dest dide carekedin ,

Û radest ,
Hînbûna bi carekê tune ye ,
Û çûk û ba di nêv hevdene ,
Û ezman bi rasteqîniya xwe reye,
Û mirov bi dijiwariya xwe re ye ,

Nîşane

Helbestvan: Jêrar du Nêrval

Berê ,rojên xweş ji tozê,
Ezmanekî jirengê giyê ûronahiyê,
Dîwarên vexistî,û şevên dirêj,
Û neji şînkayek: xuyadike bi dijiwarî dîsa,
Rewqîneke ,bi ser sor ve diçe,
Dixemilîne, darên reş û mezin,
Ev dema xweş bi min girandike;Û
Min bê hêzdike
Ew dîmenên rind nînin ji bilî
Rojên barîna baranê,
Pêdiviyê ku vemizt bibe di wêneyekê de;

Buhara şîn bi kulîlke,
Mîna"NYMPHE"geş venijî
Zeredekene,dema tê hilat,ji avjeniya xwe,
Ji avê

**NYMPHE=gotinek ferensiyê wata wê periyê av û daristanê
ye
Ev helbest hatiye weşandin di kovara"Jîn" tê weşandin li bajarê

Evînê *Qamişlo di hejmara "53" ji sala 2001 li bajarêQamişlo.

[[3])Niştîman

HELBESTVAN:C.R.Ramuz

Niştîmanekî biçûke
,xwe di nêv daristan û girên xwe de veşartiyê
Hêmene,.....Bê leze
Di bindarên gwizande ,jiyana xwe dijî
Baxên ciwan,.....zeviyên genim yên lewend
Tevli zeviyên kizin û hespiştên gul zer li çêrgehan lê hene.
Bi dirijahiya çarkinarkên xwe yên ferewanÛ bê rêxistin
Ber bi daristanê ve hildikşe,
Xwe disperse geliyan,
Berê xwe dide nehêlên teng,
Cihê herikandina rûbaran
Û bi şevê
Muzîka wan ji AVê ye
Li virin m îna bêdengiyêke d îke.

Oxir xwestina canê

HELBESTVAN:ŞARL PÊGu

Wa mala bavê min ,ew cihê ko min hirî lê dirêsa ,
Di kuncika agirdanê de rûniştim şevbuhêrkên zivistanîyên dirêj
,
Min li sirûdên "⁽¹⁴⁾Lorên ",yên Kevin guhdardikir ,
Dem hatiya ko ez xatir ji we bixwazim,

Di malên me yên nûde ,hemû şevbuhêrkçaxîne,
Ezê guhdariyê li goraên ez wan nizamim ,û nanasim,

Hemû şevbûhêrk , ji min dixazin derketina şoreşên nû,
Dê ezê herim malên ez wan nanasim
Kengî emê hevdû bibînin ?Ma gelo emê hevdû bibînin ?
Wa mala bavê min ,ew mala min yak o ez jê hezdikim.
MAL:xanû
Dever:nawçe

[[5])Pira Mîrabo

Helbestvan:Geyom Appolînêr

Ava sên di bin pira Mîrabo de diherike,
Û evîndarên me
Ma ne gereke,me bi bîr bînin?
Şahî her dem piştî şînê dihat

Şev hat,DEME,
Roj dirin AVA,û ez dimînim:
Dest di hev dene ,û rû li rû em dimî nin
Dema di bin pira destên mere,diherike;
Şev hat, deme;
Roj dibûrin û ez dimînim,
Evîn mîna vê AVA herikî,dibûre:
Evîn diherike,
Mîna Jiyana ker û bê deng,
Mîna hêviya serhêç,
Şev hat, DEME,
Roj,û heftî,dibûrin,
Ne dem dibûrin
Û nejî EVINDAR, vedgerin,
Di bin pira Mîrab re,ÇEMÊ SÊN diherike;

Kengî wê şev xwe verge? Ma ne deme?

Roj dibûrin û ez dimînim

*Şahî:kamîranî=xweşî
Ne gereke=Ne pêdiviye

Pîkoliya hespê biçûk yê sipî

HELBESTVAN: Pol for^(*)

Di demekê nexweş de ,hespê biçûk mêrxas bû !hespek sipî û
biçûk bû ,
Hemû kes li paş û ew li pêş .
Di vê dîmena perîşan de nebû demek xweş ,bi carekê re ,
Nebû buhar ,ne li paş û nejî li pêş ,
Lê herdem ew dilşadbû ciwanên gund tannin nêv bera
Baranên reş yên zeviyan „hemû kes li paş û ew li pêş .
Teker diçû li pey terya biçûk û hov . Başê ew bextewar bû ,
Ew li paş û ew li pêş .
Lê rojekê di demek nexweş de ,di wê bi xwe de hişmendbû ,
Ew mir di şewq û pejek şêrîn de sipî ,hemû kes li paş û ew li
pêş ,
Ew mir bê ku demek xweş bibîne „ne li paş û nejî li pêş ;
Yê ku mêrxasî li bal wî hebû ,
Ew mir bê ku buharê bibîne .

Razayê li newalê

HELBESTVAN: ARTHIR RAMBO

Korteke keske cihê ku ,çem distirê,

Bidînî ,bi giyayê rizyayî ve girêdayî ye ,
Cihê ko roj ,çiyayê pozbin diçirisîne ,
Nehêleke biçûke ,ji tîrêjan kefdide ,

Ser bazek ciwan ,dev vekirî ,ser rût ,
Û gerdena wî jî di gerîneka şînahiya hênik ^(iii[6][6])avjeniyê dike

Çi xewê dike ,di tavê de ,di nêv giyê dirêj kiriye ,
Li ser cigehêkî kesk rûzere,hawîr dûr ronake,

Pê di picara dene ,bi zeredekenê ,RADIZÊ,
Mîna minalekî nexwş ,xilmaşdibe ji xewê zeredekendibe .
Hey xuristê ,bi germî wî bihejîne : bi sariyê diheste,

Bêhnên xweş pozê wî nalerizînin ,
Di rokê de radizê destên wî li ser sînga wî ye,
Hêmendare,du birînên sor di milê wî yê rastê dene .

dikovara"PEYV",hejmara"4"sala 1997.ev helbest hatiye
weşandin .

Rûpela nîvisandinê,

JAK prêvê.r

Didû û didû dibin Çar ,
Çar û Çar dibin heşt ,
Heşt û heşt dibin şazde .

Vegerînin ! Mamoste got:
Dibêje , didû û didû dibin Çar ,
Çar û Çar dibin heşt ,
Heşt û heşt dibin şazde ,
Lê , vaye Çûk –distirê ,
Li awazên xwe guhdardibe,

Di nêv bera ezmên de , dibûre ,
Zarok wî dibîne ,
Lê dibhîze zarok ,
Mendal bang wî dike :
Bi gazîya min ve were ,
Bi min re bilîze ,
Çûko !
Başe Çûk daket
Û bi zarok re dilîze .
Didû û didû dibin Çar ,,.....
Vegerînin mamosta got :
Dibêje û zarok dilîze,
Çûk pêre dilîze ,,.....
Çar û Çar heşt ,
Heşt û heşt dibin şazde ,
Û şazde û Şazde ,
Bê gûman dibe ne sih û didû ,
Bi hemû hawî ,
Ew dirin ,
Û ew dirin
Û zarok Çûk veşart ,
Di nêv bera danîstekê de ,
Û hemû zarok li sirûda wî dibhîzin ,,
Hemû jî guhdêrbûn li muzîka Çûk ,
Û heşt û heşt ,ew jî dirin ,û Çar û Çar ,
Û didû ,ew jî dîsa konê xwe vedigrin ,
Û yek û yek nabin ne yek û ne didû .

Yek û yek dîsa dirin ,
Û Çûk dilîze ,
Û mamosta qîr dide :
Dema hûn bighêjin dûmahiyê ,ji qeşmerîyê ,
Lê ,zarokên din hêjî dibhîzin li mûzîkê ,
Û dîwarên polê diherifin hêdî hêdî ,

"Ne gotinek : Derî hêla ,
Vebû û tu derket ! Ne gotinek :
Zordar dest li ser hilanî
Sesame! Kutabûn gotinên te , *

Ne gotinek ne derewek
Bona guhertina bê hêviya te ,
Birame hizirbike birame .
Bi xweşbûna spêdê de!"
-"û heger ev bû cardî kar
Cardî vê riyê ez dikim karê xwe ,
Dengek hildikşe xurte ,
Diaxive bi mirovên pêşerojê re .
Ses ame : gotinek ferensiyê

sibe ji elendê ve,

Helbestvan:Vîktor Hîgo^(*)

sibe ji elendê ve ,ji dema ku roj tê hilat
Ezê herim tu dibînî-ez dizanim
Tu bendewara minî
Di nêv bera daristandê ezê herim ,di nêv çiyê ezê herim
Ez nikarim gelekî dûrî te bimînim,

Ezê herimû çavên min li ser ramanên min missdayîne,
Tenha, nenas, pişt xûz,dest li ser hev,
Pest,xopan,roj li rex min dibin şev,

Li bendî zêrên şevbuhêrkên,vegirtî,namînim ez,
Û neji li benda keştiyên bayên vegirtî ji dûr ve ber bi" Harfor
",ve

Û dema ez vegerim,ezê gurzekê ji qajikê şivên ya şîn
Û nefelek bi kulîk deynim ser aram geşa te.

Harflore:bajarek biçûke li ser kevîka çemê Sên e di nêv bera
bendera"Havr"„helbestvan jê barkiribû
û gundê "Villequier',di wê şarê de helbestvan çû ser dilovaniya
xwedê,pir ew êŞiya bû,di sala ku keça wî "Lêopoldîn",çû ser
dilovaniya xwedê di
Di sala1843,* ev helbest hatiye weşandin ,li bajarê DIHOKA
rengîn ,di kovara "PEYV" de hejmara "4",sala1997,bi zimanê
kurdî,li kurdistana serbixwe û AZAD.

Tîra dilê min

Helbestvan:Appolînêr

Rû şerînê	Lêvên hêja û gulînî
MIA	MARYY
YETTE	LORIE
ANN IE	û tu MARIE
Li kune	E
Hûn	EY
Keçên	ciwan
Lê Nêzîkî	vê Avelîsk
Ku lava dike û dide girî	
Ev kevoka vejîn dibe	
Helbesta gerê bîsta(xxs◊)	
*Avelîsk=Edşar	

Komizek Wêjeyî

Collection literatures

(La gard et Michard) ,Helbest bi gewdê kevokê ye .Mîna ko
helbestvanê ferensî nîvisandiye ,ji ber ko pir giringe ,Çesmê
helbestê ,
di hemû geran de , Çi ji gerê bîsta ,an jî ji gerê ana ,
dive Çesmê Helbestê neyê guhertin

Yadê

HELBESTVAN : Hêktor klat

Xuşkên min dema ez bimrim ,ez dizxazim ,
Bibim ji tîrek xweşik ,Piştî girtina çavên min ,
Hûnê min deynin di tabûta min de ,
Bi wean diya min re ,
Ev biska pora wê ye ,
Ko dilê min rahiştîyê ,
Bo çesmê veşartina miriyan,
Wê xak tê de pîrr sivik bibe
Di ariya birê we de ,
Û ezê lewendtirîn bim,

Xuşka min barane

HELBESTVAN: Şarl .Van

Xuşka min baranê,
Xweşe û sar û germe ,barana havînê ,
Bi şêranî xwe vedize ,bi şêranî direve ,
Di nêv bera bayên şil û pîl ,nimdare ,Hênike ,

Hemû guhdêr ji gewherên sipîne,

Di nêv ezmanê şîn ,Ferewane,
De bistirên şalûl,
Bidin sema kevokên şîn !
Di nêv şaxên pêçayî ,
Kulîlkno,bidin sema bistirên hêlîn ;
Her tiştên ji ezmên bên pîrozin .

Ew nîzîkî devê min bû ,
Lêvên wê jî nimdara tûyên bejî yên bêşabûn ,
Dikenî bo nêzîkbûnê ,
Li hemû cihî bi carekê re ,
Bi hezaran tiliyên biçûk .

Li ser cilkên raxistî ,jigulên dengdêr ,,
Ji berbengê ta êvarê,
Û ji êvarê ta ELENDE,
EZMAN dibare û cardî dibare,
Bi qasî ko dibarî , dibare,

Dûra ew roj hat ko zuhabike,
Porên wê yê zêrîn ,
Pê baranê ,

Xurista mirî

HELBESTVAN: EMIL HENRÎO

Di nîv –rojê de ez derbasbûm ,emê firavînê bixun, di bayek germ de .
Mala min winda dibe hinekî di bin mantoyê wê de,
Ji lavlavkê.
Gumgimûkek radizê li rex buhurê.

Dema ez dibûrîm ,çavên min li van tiştan diket.
Ber rodanka nîv – vekirî ya salonê:
Masa jî nixumandiya bi nixav bi wêneyên çarqorzî.
Guldanek ji gulên zeviyan li nik nanekî.
Nanekî gundî bi rengê KILOR,rojê jî ew diçirisan,
Yê ko teqîniyê dide bêhnek xweş dide nanpêjxanê û genim:
Zeikên tepî wean dide bi dil pakî ,
Mêweyên di tebsiyan, û meyên di peyalan .

Vane pelên bê avdar

HELBESTVAN: LAMARTÎN

Yên ko direwitin li ser mêrgê,
Vaye bayê ko bi xwe radibê;
Û dinale di nêv bera nehêlê,
Vaye çûn û hatina pereslêrka Sîng- Sor

Ava penê pengavan;
Vane zarên kozlaxan
Yên ko dicivin li ser nefelan,
Darên ketî yên bê şeyan.

Valahiyên buharê

HELBESTVAN: P.PÊRVÊRDÎ

-Carekê bi tenê ,di ber kortekê re ,ez bûrî bûm ,û min eniya
xwe danî bû,
Kî li wire ,

Kîjan rêç hat ko li vî cihî kuta bibe

Çiyaneke rawestyaf ye ,
Yak o ez wê na nasim ,

Dikuncukê de dar dilerizin ,
Bayê şermîdar dibûre ,
Av bê heydedane xwe pêl dide ,
Di ber dîwêr re yek tê ,
Emê bidin pey wî ,

-Mîna dînekî ez bezîm û windabûm ,
û li kolanên vala digerîm ,
Tevlî ko kesî ez negirtibûm

Min pir û buhur bûrandin ,
Li ser pîdaran tozê ez korkiribûm

Ji dûrtir ez tirsyabûm jib ê dengiyek pîrr mezin .
Û ez digeryam di cih de li wî kesê ko ez karibim
riya xwe jê bi pirsim ,
Dikeniyam ,
Lê kesekî nedixwest bobelata min hînbibe ,
Û hişê xwe bide min ,
Bê ko ez zanibim ezê bi kove herim ,

Û min nedixwest ko ez zanibim ,
Û her gava ez dihatim xapandin ,
Rêçek nûjentirîn ,li pêşya min ronahî dibû ,

Paşê kort cardî vedibû
Herdem ew bi xwe bû ,
Herdem jî teng bû ,
Ûdîsa herdem ronak diweşand,.

Berê min li vê neynika vala nerîbû ,
Û min tiştêk ji rû yê ji bîr kirî û îro
Naskirî têde nedîtibû

Seyranek dengbêjên nêv janan

Helbestvan: LWÎZ ARAGON

Û dema ji nûve ez dest bi karbikim ,
Ezê di vê riyê re bixebitim"
Dengegek hildikşe xurt tê guhê min ,
Û diaxive bona demên tên bi rêdene ,

Em dibêjin ku di n.v şane wê,
Du mirov wê şevê : "dilsare " ,
Ji vê jînê rawestiya-tu?

Dikare bijî ,tu dikare bijî,
Dikare bijî mîna me!
Bêje gotina te min dihêle sermest
Û tê karibe bijî ji serxweta lingan"

Û her û her dîsa ew karbû,
Ezê wî karî bikim,
Ew dengê ku hildikşe xurte,
Diaxive bona demên tên,

"Ne gotinek : Derî hêla ,
Vebû û tu derket ! Ne gotinek :
Zordar dest li ser hilanî
Sesame! Kutabûn gotinên te,

Ne gotinek ne derewek
Bona guhertina bê hêviya te,
Birame hizirbike birame .
Bi xweşbûna spêdê de!"
-"û heger ev bû cardî kar
Cardî vê riyê ez dikim karê xwe,
Dengek hildikşe xurte,
Diaxive bi mirovên pêşerojê re.

Serê te liva te bedenê te

Helbestvan:ŞARL

Serê te ,liva te ,çesmê te ,
Hemû xweşikin rindin ,mîna dîmenek ji xuristê ,
Herdû hinarkên rû yê te ,dikenin
Mîna sirek bayê xweş ,hênik di ezmanekî sayî de ,

Bi bûrîna te keder çû ji nişkêve,
Û bi tendiristiya hiş çû
Diçirisand mîna ronahiyê,
Bi mil û piyên te,

Rengan dişirisan din,
Paşê belavdike xemlên xwe,
Davêje di nêv hişê helbestvan,
Wênên kulîlkan didin sema "Ballet",

Ballet: gotinek ferensiye rengê ji semaye, Balê: mîna liven
cimbaz

Sersala danhevên berfê

HELBESTVAN: JAK PRÊVÊR

Dema bariya di sersalê de
agirdanên me valabûn,
Bêrîkên me jî vala ne
Ho weh] ho weh] ho weh ,
Agirdanên me valane ,
Pêlavên me qulkirîne
Ho weh ho weh ho weh
Zarokên me zerbûne ,
Didin sema li ber botîkan
Wey lê] wey lê] wey lê
Û xesma vê sersalê ,
Sersale divête em cejnê çêkin ,
Cejnê bikin cejnê bikin sersale ,
Ev her sal çêdibe ,
Heydê jiyana xweşe ,
Hêêêê ,sersalek şadîmene ,
Lê vaye befir dibare ,
Ji dûr vet ê xwarê ,
Ger ji dûrve bibare
Wê nebaşbe
Ho weh] Ho weh] ho weh
Perîşane befira nû ,
Bazdin bazdin ber berfê,
Bazdin bi berfmalkên xwe ,
Bazdin wê bidin hev ,
Ji ber ku eve karê me ,
Wey lê..... wey lê.....wey]...lê...
Kînga wê di sersalê de
Ji dûr ve wê bibare ,

Elokên sersalê ,
Bi refên xwere ,
WEY LÊ] WEY LÊ] WEY LÊ [

Rûbar

Helbestvan: JAK PRÊVÊR

Sîngên te yên ciwan diçirisandin di bin ronahiya
heyvê de,
Lê wîna avêtibû,
Kêstekên kevnar, ji qeşa,
Sarbûna kevirekî ji taswasê ,
Li ser veneynekirrina lewendiyê ,
Ku dida sema li ber rûbarê ,
Şilfî tazî
Di nîvê çirisandina havînê de

Firavîna sibê

Helbestvan: Jaques prêvêr

Wî qehwe rûkire
Fincanê
Wî şîr rûkire
fincana qehwê
Wî Şekir rûkire
Di qehwa bi şîr de
Û bi kevçiyê tevdanê
Wî li hevxişt
Wî qehwa bi şî vexwar

Bê ku bi min re bi axive
Wî çixarek,
Vêxist
Wî girover çêkirin
Ji dû
Wî xwelî rûkire
Di xwelîdankê de
Bê ku bi min re bi axive ,
Bê ku li min binere,
Ew bi xwe rabû ser xwe,
Wî şefqa xwe li ser sere xwe danî;
Wî mantoyê baranê li xwe kir;
Ji ber ku BARAN,dibariya;
Û wîna barkir;çû
Di bin baranê de,
Bê peyvekê,
Bê ku li min binere,
Û min jî sere xwe ,
Xiste nêv destê xwe,
Û ez pir giriyabûm

Payîze

Helbestvan: vîktor Hîgo

xweşe,ezmanekî kê sayîye,

Rojên dirêj b ûrîn,heyvên şadî men kutabûne

Mixabin,vane cardî,darên zerbûyî

Elenda xemgîn bi ba û mija xweweye

Û

Ew HAVîna zû direve ,mîna hevalê,

Oxirê dixwaze.....

Helbestek ji ber xwe tê li pêşya Mîkro

HELBESTVAN: Alan Jufroi

Mîna min tuştek reş tir
Nîne
Û di vî warî de ez her li pêşim
Û di v ê rêde
Dikenim
Di kuntara Ûşeva bi hest
Di nebûna min de dirame
Hêrzên windayî
Û di hinavên min de,
Hêrzên windayî dibîne
Ya ku stêra jiyane jê kêr dibe
Min ferewana asîman da Dilê xwe,
Bi tevaya xwe,
Lê , sed mixabin, min nedît,
Ji bilî vê sîberê,
Li wir, şev li kûçikên berdayî, revyayî,

Ez seyîdayê şensê xwe me
Bi destên xweyî vala,
Qîra jana xwe didme,
Spêda mîna min.

Binere

HELBESTVAN: MÎŞEL ŞÎHA

Divêt ko em binerin dema ko çavên me hebin ,
Û ji dûr ve ,li vê dîmena rût ,
Li xurista rût,rewitandî,
Emê xweş bibînin ev ronaka dide sema ,
Divê em binerin berî êvar xwe verge ,
Berî barkirina şevê ,
Dema dergehên çaxê tê kilîtkirin ,

Bistirên jiyanê

HELBESTVAN: Marsêl .vanderwal

Her çawa vaye heyva gula ye ,
Min dixwest wan jî bistirêm ,
Mindixwest gelkî ,tevlî wilo min ceger nekir ,
Vane gulên pirr rind ,xweşik ,
Da ko minrahêjin buhiştê

Dako min rahêlin buhiştê ,
Vane gulên nû bişkivî ,qelsin ,
Bi bîn difirin ,
Vane kulîlkên dilê min h1lekandibin,
Min ew pirr dixwest min ew dixwest hezar carî ,
Bo min winda bike ,di sirek bakî xweş de ,
Bo hezlirineke dûrî bajaran ,
Di hênikbûna elendeke rinde ,
Ev gul di dilê min deye ,
Hela vaye heyva gulanê ,

BUHAR

HELBESTVAN: Fûad . Gebreêl NAFÎ

Gul kuta bû ji lixwekirina ciwaniyê ,
Û dest bi lixwekirina bînên xweş dikir ,bê destdanek ji
dilovaniyê ,

Tîrêjê rojê diaxivin bi konîkên çavan re ,
Û her kaxezek wêjeyeke şlale ji ronahiyê ,
Dema ko çûk çawbazînê û laqirdiyê bi gulê re dike,
Û hilmê bi bilûrê re dikşîne ,di nêv bera deştê de ,
Û sirûda min diyariyeke buhujtina berfê re .

Buhare

Helbestvan:Vîktor Hîgo

Vaye buhare,Avdare,nîşane bi zeredekene,Şêrîn,
Gulane bi kulîlke,Jehzerana Şewitî,hemû heyv xweşikin
hevalin;
Çavbelekan xwe kirine fêzên cihokan,
Xwe xûz kirine bi nermî, mîna darên xurman yên mezin;
Çûk baskên xwe li b ê dixê,di kûrbûna bêşên sar ûgerm û
hêmen;
Dîmenek bi zeredekene,bi şînahiya darên lewend û ciwan
Şadîmenin bi hevre,xêzên helbestan dibêjin;
Roj derdibe û tanc ji elendek hênik û dilovan;
Û êvar bi tevaya xwe hezkirine;û şev jî bi gûmana min,
Di bin sîberên ezmanekî pîrozde,sîbereke mezine,
Em distirên ,di nêv nemiryê de,bibhîzin awazên şad û kamîran.

Cihok

helbestvan:Gîlfîlk

Cok diherike ,
Di nêv xaka rewa de ,
Ew dizane ,
Çendî hîm tundin
Ew dizane xenda
zemînê

Coka me

HELBESTVAN:HENRÎ ŞAN VWAN

Di ber mala mere dibû re ,coka me ya biçûk ,
Bê ko heydedanek mezin çêke ,
Bi xum xumek heydar ,çendî şêrîne]
Li hawîr dor gund dizîvire ,

Darên bîzer û spîndaran ,
En ku deve devî temenekî didin,
Mîna cînarên malbatekê,
Xuşîna wan li dirêjahiya peravê ,

Û xumîna Avê
Bi dengekî nazenîn ,

Kulîlkên gulan û zevîyan ,
Hêlînên xwe avedikirin li ser cokê,

Wiha diherike bi bayê hênik re,
Bê têwerdan û bê xir û cir ,

Li hawîr dor gund dizîvire
Coka bi rengê xakê diherike di ber mala mere .

DEMA

HELBESTVAN: JAK PRÊVÊR

DEMA şepal firavînê dixwe
şêr ji nûve ciwan dibe
DEMA agir daxwaza para xwe dike
xak ji nû ve sor dibe
DEMA mirin li ser HEZKIRINê jê re diaxive
jiyan bi tevaya xwe dilerize
DEMA jiyane; li ser mirinê jê re diaxive
HEZKIRIN zeredeken dibe
DIMIZMIZE]

DERVE*

helbestvan: Mûrîs Bûrg

Bêşe bê heydedane,
Drvî hemê asoyan,
Aza ji bûna hebûnê,

Cihê hêviyê

Cihê bihîstinê

Bi carekê re nizane ji bilî şînkayî,
Yak u hijmekare bi gulê,
Ne lengergeh ku digirt,

Li ser nexşên dorgehan
Bi hesanî bi destek surd,
Deyaxa giyayê
Dara zivistanê,

AQUARELLES*

Helbetvan : Pol Vêrlên

Vane wêne û dîmen ,kulîkin ,pelin ,şaxin,
Vaye cardî dilê min ,lênaxe ji bilî were ,
Dîsa wî neperitîne bi destên xwe yên sipî ,
Ez gihome û dîsa vejînim bi gula ,
Mîna sira sibê hat eniya min qefiland
Rind bikşên bila janên min bilerizin li ber pê yên we ,
Xewnan dibîne ,bi wan kêlikên hêja wa bihêle ,
Li ser sînga te ya ciwan sere min biherike ,
Bi deng hemû dîsa di maşên te yên dawî ,
Wî bihêle dilzarbe di bahozeke xweş de ,
Û ku ez xewkim dema hûn dilzarbin.

Aryêta ji bîrkirî

HELBESTVAN: POL VERLÊN

Di dilê min de digrî ,
Mîna li ser bajêr dibarî Ev çi çilmisandina,
Ya ko derbasî dilê min dibe ?

Ev çi heydedana bajareke xweşe ,
Li ser bana û li ser xaka ,
Ji dilê min re yê bêhn teng dibe ,
Hey lavija baranê ,

Bê sedem di vî dilê
Ko min bê hêzdike ,
Çiye ? û ne xiniziyeke ?
Ev reşgirêdana bê sedem

Jê nebaştirîn nenasîn
Êşandina çima ?
Bê evîn û bê kîn ,
Dilê min tijî şîne ,

Bê te

HELBESTVAN: POL ÊLYAR

Roka zeviyana li ser çogan rûdinê ,
Roka daristana radizê ,
Ezmanê tijî jîndarî winda dibe ,
Û li her cihî ÊVAR, girandibe ,

Çûk ji bilî riyekê ji wan re nine ,
Bi tevaya xwe bê caniyê ,
Di nêv bera hinek şaxên rût de ,
Ber bi dawiya şevê de dire ,

Dawî jî wê şev were ,
Şeva şevên nemirovayetiye ,
Sarî wê sar be , ,li ser zemîne ,
Li jêr di nêv rez de ,
Şevê bê xewe ,
Bê tu bîranîne k ji rojê
Dijminek deylane ,
Amedeye
ji her tiştî re ,û her kesî re ,
Amedeye,
Mirin ne hesane û ne jî du care ,
Ber bi dawiya vê şevê de .

Bafirok

Helbestvan:L,Delarur-Mardrus

Bafirok ,di kûrbûna ezmên de,
Di nêva stêran de seyranê dike,
Hemû mîna gemyane,
Dirin li ser deryê
Çûk jî distiran ji baskên wan re,
Lê biçûk ew xweşik didîtin,
Ez xezala firayî bê ben,
Ku dire jor ber jor,

Bi tere,

HELBESTVAN: POL .ELYAR

Ezê rêka xwe bigrim mina peyaleke zelal ,
Ez tijî me bi ronahiyek şadîmen
Bi wêjeyên nazenîn ,
Û bi kenên bê sedem ,
Tevlî ciwantirîn ji dîmenên xakê ,

Seyranvan jî ji poşin ,
Û Çûk ji nebûna şîniyê
KeÇek zirav û dirêj ,zer,
Û tijî heydare ,
Brzebûn jê nekême ,

Neynikek biçûk û Kevin
Xewnên min xewnemedike,ravedike ,
Ji dev dilxwaziyên min berdide ,
Lêkdanewa,veneynikkirina,ronaka minaliya min ,
Li ser pêla zêrîn ya rêçên minbê xew dihêle ,

Bi çi mijûle – tu ?

Helbestvan: JAK PRÊVÊR

Li xwe kir û dûra ji xwe dikir
Te çi di xewnê de dît
Ji xwe kir ,
Min vîzonê xwe hiştibû li odê ,
Û em çûbûn biyabanê ,
Em dijîn di avek hênik û hezkirinê de
Menê ji hev hezkiriba di perîşaniyê de
Ji birçîna menê bixwara tope xwe yê sipî,gemar ji birçîna ,

Û li ser nixumandina qoma reş,
Diçirisandin tebsikên ji rojê ,
Menê ji hev hezkiriba di perîşaniyê de
Emê bijîn di ava hênik û hezkirinê de ,
Ez bûm histê te yê taybet ,

Helbestek

HELBESTVAN: BLÊZ SANDRAR

naxazin xopan û melûl bin bêhtir,
Ev pîrr hesane,
Ev pîrr xeşîmtiye,
Heye herdem ,keysa dilsariyê,
Hemû cîhan xopane,
Em naxazin ,û melûl bin bêhtir,

Diyariya çûk*

HELBESTVAN: Jak prêvêr

Dev çengek pîrmend
Hat bo jeer bîne dendikên berberojê
Û Roj derbasdibe xanebêzariyaxwe ya zaroktî

Evindarên bêbext

Helbestvan: Jak Prever

fenerek min hebû
û ronaka wê jî tu bû
yê li me mukur hat kî bû

Dirim ku , ji kuve têm?

HELBESTVAN:..JAK .PRÊVÊR

Dirim ku ji kuve têm?
Çima ez nimdarim û şil û pilim ,
Binerin ev xweş tê dîtîn ,
Baran dibare ,
Ji baranê ye baran ,
Ezê dibin de bibûrim ,û dûra,
Û dûra eve Çîrok hemû,
Bi riya xwede herin ,
Mîna ku ezê bi riya xwe de herim ,
Bona şahiya min
Ezê di heriyê de biteqinim,
Baran min dikenîne ,
Ez bi her tiştî dikenim ,her tiştî, hertiştî,
Ger divên rondikên hesan ,
Vegerin mala xwe çêtire ,
Ser xwe bigrîn baştire,
Lê dev ji min berdin min bihêlin ,
Ji min biqerin ,min bihêlin ,min bihêlin .
Ez naxwazim dengê,dengê we bêmin
Riya xwe bigrin,
Wek ku min riya xwe girtiye ,
Mirovê bi tenê min jê hez kir,
Ew tu bû tee w kuştibû,

Hat lêxistin bê hewed,ling kirin teqanê de ,
Kuta bû ,
MIN dîbû xwîna wî diherikî
Dinêv çem de
Di nêv rêka wede
Mirovê min jê hezkiribû
Mir û sere wî di nêv heryê de bû,
Ta ez karibim ezê kînê bikşînim ,
Kînê bikşînim ev dînbûneev dînbûne ,
.....ev dînbûne ,
Hûn ji bna min başin
Gelek û pirr rindin ,û qencin,bawerbikin
Ji min

Hûn başinbaşin mîna xefkê
Bûna mişk başe
Lê di rojekê dewê ew roj bê
Ku wê mişk bi we vede
Herin bi riya xwe de,
Mirovên çê.....mirovîn xuşewîstin .

Herî:tîaw.....

Çend goranîyên Feransî

Li vire WELATÊ MIN

Mon pays est ici"

Dengbej: Marie la Foret

Dema bêzarî li min komdibin ûdicivin,
Bi xoşî û şengî ,vedgerim welatê xwe ,

Bi qûma bi kusp xwe dispêrim bê ,
Li wir bi alaxek zaroktî ,vedgrim ,zarok,

Welatê min li vire di heydedana deryên mezin de ,
Zaroktiya min ji nû destpêdike,welatê min li vire.

Dema bê warî û kul û derd, min dihêrin ,
Bi xoşî û şengî ,li welat1 xwe dizîvirim.

Ber bi peravê bi qûma hûr ,sipî ,
Ber bi pîdaran,himber keviyên deryê

Welatê min li vire ,.....
Dê emê herin nêçîra karan ,
Diya min tengezare da em derbasbin ,
Û derengiyê li me dike ,maye nêÇîra we ,
Bê rabû li ser fanûsê ,.....

Emegdarê teme bi evîn û jiyânê

**C'est l'amour est
la vie que jet e dois""**

Mireille Mathieu

Emegdara teme bi Evîn û jiyânê
Te xutrbûn û çêza zemînê da min, te!
Te ji min re peydakirin ,dîtin peyvên aramiyê û dilsoziyê ,te!
Tevlî arezûyên kûr û dûr û ji mêj windakirî
Û ew roja min bi carekêre nedîbû ,
Ezê tunebûma bê te ,

Ger dilê min lêde ,bi merd û bexşenda te,
Emegdara teme bi evîn û jiyanê !
Te damin egerên hebûna min ,te,
Te ji min re şîrovekir bawerkirina min bi bextê xwe,te,
Ez nizamim tiştê tu dikare bixwaze ji hemû dilê xwe
Yêwê bibûya şahiyek gewre .
Çi bejî, ji min bixwaze,
Ez amedeme ji tiştê tu bixwaze ,
Emegdara teme bi evîn û jiyanê.

"Zarok û tembûr "

Nana Mouskourî

Li ser şeqamê ,tembûrek biçûk dibûre
Di dilde diheste lêdide,di awazên gavên wî ,
Zarokên biçûk bi kudeverê diçe?

-Doh bavê min dişûpand li dûv tembûrê
Tembûra serbazan,başe ezê herim asîman
Li vir ez dixwazim rola wî bidim tembûra xwe,

-Hemû firiştan birin tembûrên xwe yên şox û şeng
û ji zarok re hatin gotin :Bavê te vedgere
û zarok ji xew şiyar bû li ser tembûra xwe.

"Nexwşiya evînê "

Mîchel Sardû

-Diherike ,diherike
Nexweşiya evînê
Di laşê zarokan de
Ji temenê 7 salî ta 77salî de
Distirê distirê ,
Rûbar bê cir
Ya dicivîne di cape xwede
Pprê zêrîn û xakî ,reş
-Dihêle mirov bistirê,
Carna ,dihêle ,
Li dirêjahiya jînê ,kalîn û nalîn be
Dihêle jin bide girî ,
Wan dihêle hewarê bikin di sîberê de ,
Lê ya herî jan
Dema jê xoşdibin
-Diherike ,diherike
Ji nişkêve tê xwe şanî xwendevanê serete dike,
Di poll ,li ser danîstekê
Bi efsûnek bê guneh,nafam,
Hezkirinek bo mamostê zimanê îngilîzî re ,
Li şeqemaê ,mîna biroskekê ,vedciniqê
Vê nenasiya ko dibûre ,
Û ji bîrnake bi carekê re ,
Ev bîn,hilma parfan difire,
Diherike ,diherike,

Azadiya min

George Moustakî

Azadiya min ,ji mêj min tu parastî
Mîna xişlek bê hempa
Azadiya min

Tub û yak o bi min re alîkarbû ,
Di ferawaniya keştiyan de
Da herin her deverê
Da em herin ta pêşî jî
Rêçên saman û pît
Bo em bicivin bi tema
Gulek jib ê
Li ser tîrêjek ji heyvê

Azadiya min ,Li pêşiya vînên te
Giyanê min dabûn
Azadiya min
Min hemû dabû te
Gumlêkê min yê dawî
Çendî jan kêşandin
Da karibin te razîbikin
Min welat guhertin
Min heval windakirin
Da bextewer û rûsipîbim bi baweriya te
-Azadiya min te zanîbû ji min derîne
Hemû alaxên min
Azadiya min
Te hişt ez hezbikim
Ji tenhabûnê jî
Te hişt ez bigirnim
Dema min didît bi domahî dibe
-Lendek cîhangîrî
Te yak o min parast
Dema min xwe vedişart
Da birînên xwe dermanbikim
Azadiya min û xesma min oxir ji te xwestiye ,
Şevêk ber Çile, Mîran,
Min dev ji gogêşî berda
Ew yê ku pêkve dibûrandin

Dema ko bê metirsî
Pêyan û pendê bi hêz girêdayî
Min ew hişt çêbike
Û min xinizî bi tere kir
Bo zindana evînê
Û Lewenda û rûşêrîna ,bendîwane .

Solenzara

Henri Commasias,

Li ser perava " Solenzara " ,
li wir, em pêrgî hevbi bûn ,
Tovanek bi Gîtara xwere
distira di wê şeva havînê de
Ew " Mêlopê", ya nazenîn
Li ser perava "Solansara " ,
Her Êvar me bi hevre dida sema,
Û, di wê roja oxir xwestina te ji min ,
ji nû têgihiştim ku min ji te hezdikir ,
Û min nikarim ji te barkim,bi carekêre

Li Solansara,
Tu here kudeverê
Te dixwest ,lê te ceger nedikir,
Dema min li" Mêlodî " , dibhîst
Ya dida min Çez û xenda şahiyê,û xoşiyê,
Min nasdikir wê demê de
Hezkirina me,
Jiyana me Vejînbûna xwe dibir,
di dilê solansara.

Li "solenzara" , di her havînê de ,
li me vedgeriya
Te dixwest lê te ceger nedikir
Te avjenî li ser dikir ,
û wiha ceger nedikir

Ger min zanîba Çawa ji te hezkiriba

Paroles : Golmanas : Wêje

Ger min zanîba Çawa ji te hezkiriba ,
Bi alaxên taştiya sibê ,
Li ser Çarpê bi tenahiyê ,

Ger min zanî ba çawa ji te hezkiriba,
Bi rasteqînîya xwere ,
Ew yak o dihêle ez bimrim ,
Di Çend û Çend erê nayên xwede ,

Ger min zanîba Çawa ji te hezbikra,
Çendî, em vedişêrin ,tiştê jê hezdikin ,
Çend û Çendê caran min dixwest ku ez nimêjbikim,
Dako tiştekek hilavîstî nemîne .

Ger min zanîba Çawa ji te hezkiribaba ,
Pêdiviyên ko tu pêzanîba,
Zê hinekî nebaşbama ,
Zê hinekî ne mêrxasbama,

Zê hinekî hişmendbama,Minê baştirîn karaktêrên xwe bidaya ,

Bo ronahî û lewndiya te ,

Ger min zanîba Çawa ji te hezkiriba,
Ger min bidîtaya tenê bitenê li ser rû yê te ,
Şaneke hezkirinê an jî hingirandinê ,riqbûnê,
Ger min naskiriba rastiya te mîna mêrekî ,

Ger min naskiriba çawa ,
Berî te nasbikim ,
Berî te ji bîr bikim ,
Dibe ko min derew li te kiriba ,

Ger min zanîba derewan bikim ,
Derewan an jî veşartinê ,
Zê hînbibama ,da ez bimama,
Ew jina Kevin ,kalsîk ,li hêviya mêr , li kîlerê ,
Li ber pencerê,
Ger min zanîba Çawa bipêvim ,
Şana hezkirinê an hingirandinê ,ûriqbûnê,

Ger min zanîba rastîya te mîna mêrekî ,
Ger min zanîba çawa ji te hezkiriba,
Berî te nasbikim ,
Berî te ji bîr bikim ,
Minê nama xwe bi bidaya sohtin,bişewitanda,

**Min barkir
ji welatê xwe**

Stranbêj :HENRÎ Komasiyas

Min barkir bû ji welatê xwe

Min barkirib û ji mala xwe,
Jiyana min
Jiyana min ya mal wêran
Dibûre bê sedem.
Min barkiribû ji roja xwe,
Min barkiribû ji derya xweyî,şîn
Têbîrên wan, ji xew radibin
Piştî xatir xwestina min
Rok ,roka welatê min yê windayî,
Şaristanên gewr,yê min ji wan hezkiribûn,
Keçên ku berê min ew naskiribûn
Min oxir ji hevalekê xwestibû
Hêjî çavên wê dibinim
Ew çavên mijkirî,
Ji giryê xatir xwestinê;
Dîsa zeredekenê wê Dibînim
Nêzikî rûyê min
Bi êvarên Gundên xwe mijûldibûm
Lê , li ser keleha ku min dûrî îskelê dike,
Rêzde, di nêv avêdeye
Bi teqîna wê, teqîna wê,m îna qamçiyekî,
Min pir nerîbû,li van
Çavên şîn ku lê digeryan,
Deryayên ew di sîpêlên poşmaniyê de ,
Noqkiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiirrrrrrrrbûn

Jêre mebêj
" Ne lui dit pas ".

DENBÊJ: DALÎDA.

Jêre me bêj ,

Demên dîtînê
Gelek ez giryam
Dema wîna
dev ji min qerîya

-Jêre me bêj
ji dema ji tere
di axivîm li ser wî
Her roj dixwînîm
Çend gotinên evînî

Yên ji mere dişandin
Jêre me bêj
Her sere salê

-Jêre me bêj
Di bin berfa zivistanê ,
-Jêre me bêj
Çendî ez bazdam û
Min digot qey li wire ,
Bi tenê jeer bêj ,
Ku dem ta demê ,
Ji tirsê şevê ,

-Ez di axivî ji wî re
li ser te ,
Jêre me bêj
Jêre me bêj ,
Dema ji te xwest
ku tevî salên
Dûrî dirêj
Min ji bîr nekiriye ,
Ne dengê wî

Nejî şopa wî
Ne şekrê wî ,
Di nêv şîrê wî

Nejî çavên wî yên dikenyan ,
Jêre me bêj ,
Ku hêjê jê hezdikim ,
Jêre me bêj ,
Tevlî ku gunehkarbû
Jêre me bêj ,
Ez lê dibûrim ,
Ger li min vegere ,
Jêre me bêj ,
Bi tenê jêre bêj ,
Ku dem ta demê
Dema tu digirya
Di nivê şevê ,
Jêre di axivîm li ser te ,
Bavê te lawê min ,
Jiyanek din dîtiye ,

Ji min bawer bike ,
Vê tenê jêre nebêj ,
Van tiştên hanê ,
Wî gelek êşand ,

Jêre avake ,
-Jêre ,bêj bi tenê ,.....
ku dem ta demê ,

Ji tirsê şevê ,
Ez diaxivîm ji tere
Li ser wîna ,

- Jê re nebêj
- Jê re nebêj ,
- Jê re nebêj

Jêre me bêj ,
Ku hêjê jê hezdikim ,
Jêre me bêj ,
Tevlî ku gunehkarbû
Jêre me bêj ,
Ez lê dibûrim ,
Ger li min vegere ,
Jêre me bêj ,
Bi tenê jêre bêj ,
Ku dem ta demê
Dema tu digirya
Di nivê şevê ,
Jêre di axivîm li ser te ,
Bavê te lawê min ,
Jiyanek din dîtiye ,

Ji min bawer bike ,
Vê tenê jêre nebêj ,
Van tiştên hanê ,
Wî gelek êşand ,

Jêre avake ,
-Jêre ,bêj bi tenê ,.....
ku dem ta demê ,

Ji tirsê şevê ,
Ez diaxivîm ji tere
Li ser wîna ,

- Jê re nebêj

- Jê re nebêj ,
- Jê re nebêj

Cihok Espanî

Henrî commacisas:denbêj

Ez zarokek digrîm
Leşkerek distirê
Li ser sînorê,Hezkirinê ,
Ûdil
min pir zordarî dîtiye ,

Hene hêstirên bi hemû rengan,
Ji rolên bê wate ,bê sûde,
Ez cihok espanî me ,
Yûnanî Ermenî me,
Ez ferensî yê tê ji parîs,biyane
Ez li her deverê ko mirov
bi gerekî min be,
dema li ser hineka diaxive,
Ez şarek mesrî me ,
Ez tarek ji Roma me ,
zeryî heydarin dibin
bo mirov
Li ber dergehên
Qudsê,

Ez cihok erebim ,
Reşek Emrîkî me ,
Ez lawek ji êlek
Hindî me ,

Ra dihêje Feleka min

Bibhîzin xweş denbikin ,
Vê peyama ko mirovek
dibêje ,
Ez ji we hezdikim .

**Je ber van
sedeman tevan,
ez ji te hezdikim**

Dengbêj : HENRÎ Kommasias

Te , ya ko te damin zeredekenê jinekê ,
Hêstirên bi şêrani ,yên ez wan ji bîr nakim
Bi tere ez dijîm salên ji ronahiyê
Qunaxên ji qelemaçan ,arên ji daran
Ji ber van sedeman tevan, ez ji te HEZDIKIM

Şevên sergûnê em bi hev re bûn,
Law û keçê min herdû ji tene ,
Tu mîna mine , ez xuyadikim mina te ,
Ez sêwî me dema tu ne li vir be ,
Ji ber van sedeman tevan, ji te
HEZDIKIM

" Mêdail " li rex min tuney e
Ez mirovek wiha hatime ,
Ez mirovek dine hezkirinê me ,
Dînê teme ,
Min jiyana xwe bûrand ,li hêviya te ,
lê , di serkeftina hezkirinê de ,

hezkirina te de mam û mame ,

Gurzên gulan xuya dik sipî û sade,
Bi carekêre ez nastirêma dema tu dire
Te ji ezber girtiye jiyana min , çîroka min ,
Stranên min yê Hezkirinê ,
Ji ber van sedeman tevan ji te hezdikim

.....

" Mêdail" li cem min tune ye ,
Ez wiha hatime
Ez mêrek dînê hezkirinê me ,
Dînê te me
Min jiyana xwe bûrand ,jiyana xwe li hêviya te ,
Lê ,ez di serkeftina hezkirina te de mam ,

Di çavên te de dijim , Demên...dilovniyê,
Tê bêje bibûre , ji bîranînê tere,
Soz nedaye bi carekê re ,ez soza teme , Te
Bi tere ,dixwazim pîr bibim
Ji ber van sedeman tevan,
ji te hezdikim ,
Ji te H E Z D I K I M,

"Mêdail": Mîdalî ,zincira histû, Gerdenî , diyariya serkeftinê .

Kesên bakur

Denbêj: HENRÎ Commasias

Di Çavên wan de heye
Şînahiyek
Ku pê kêma dibe xemla wan ,
Kesên bakur ,

Roj di dilê wan de heye ,
Ya ku li derve tuneye ,
Kesên bakur ,
Dergehên wan her demê vekirîne ,
ji wan kesên di êş AZARan de dijîn,
Kesên bakur
ji bîr nakin ,ku pîrr demên dojhê bûrandine ,
Ger em dibînin ku
mal û xaniyên wan li rex hevin ,
Bo xuyabike wekheviya wan .
Û " les peniches*",
Çi zengîn û Çi perîşan,
Radhêjin ked û bizavên karên xwe,
Kesên bakur ,
Dema bayê bi hêz û fize fîz tê ,
Piştî xwe xûzdkin,
Kesên bakur ,
Zû ji xewê şiyardibin,
ji ber ku ji vir helewîstên wan destpêdike
Di asoyê gundê wan ,
Ew kerbon mîna Çiya ye ,
Şeqamên bajêr radizên bi heydarî ,
Baran dibare li ser kevirên mezin ,
" La ccordêon " , wan dihêle bidin sema ,
û paşê bîra wan dihêle bistirên ,
û dema cejin sere xwe dizîvirîne ,
em li wir dibînin ku dû mirovan şû kiriye Kesên bakur ,
Di Çavên wan de heye şînahiyek e,
ku xemla wan pê kêr dibe ,
Roj di dilê wan de heye ,
Mîna wê li derve tuneye .

Bi navê jinekê

Chanson: Hêlên SEGARA
Stranbêj: Hêlên SEGARA
Paroles et musique: D'aimes

Ew ya radihêje navê
Bav
An jî wî windadike
Em nikarin biyabanê derbaskin
Bê çek
Û pîrsgirêkên wê
Û tîrsa valahiyê

Dema bandikim
Û hemû cîhan Lale
Sedema wê jî kêmasiya hezkirinê
Û dema ez bandikim
Eve daxwaziyke nûye bo vegeerê
Hinek hezkirin
Dikim agehdarî
Bi nave jinekê

Bi nave jinekê
Ew ya radhêje zarok
Li ser zemînê
Û paşê bi nave dê
Bê çek
Em nikarin derbasbin şer
Bi tenê jin

Naverok

Bona çêkirina wêna çûkekî.....	
naxwazin xopan û melûl bin bêhtir.....	
Ev kirbû lîstokek	
Ew belgekek bû	
Ey têbîr ,bihar ,Elend	
Goranek bo şeva Efrîqayê	
li Gund	
Cehzeran.....	
Hêvî.....	
HILIST	
Buhurek li Luksembûg	
Ji mere bêje nên.....	
Lavijek bo şevê.....	
LI KUNE	
Li wirin gulîstan.....	
Mafê nerînê.....	
MEYT,KELAX	
Min barkirbû ji welatê xwe.....	
Mozar.....	
Neynika dema ana	
Nîşane.....	
Nîştîman.....	
Oxir xwestina canê.....	
Pira Mîrabo	
Pikoliya hespê biçûk yê sipî	
Razayê li newalê	
Rûpela nîvisandinê	
Seyranek dengbêjên nêv janan	
sibe ji elendê ve.....	
Tîra dilê min	
Yadê.....	
Xuşka min barane	

Xurista mirî
 Vane pelên bê avdar.....
 Valahiyên buharê
 Seyranek dengbêjên nêv janan.....
 Serê te liva te bedenê te.....
 Sersala danhevên berfê.....
 Rûbar.....
 Firavîna sibê.....
Payîze
 Helbestek ji ber xwe tê li pêşya Mîkro.....
 Binere.....
 Bistirên jiyanê.....
 BUHAR
 Buhare.....
 Cihok
 Coka me.....
 DEMA
 DERVE.....
 AQUARELLES.....
 Aryêta ji bîrkirî
 Bê te
 Bafirok
 Bi tere
 Bi çî mijûle – tu.....
 Helbestek ji BLÊZ re.....
 Diyariya çûk
 Evindarên bêbext.....
 Dirim ku , ji kuve têm?.....
 Çend goranîyên
 Feransî.....
 Li vire WELATÊ MIN.....
 Emegdarê teme bi evîn û jiyanê
 Zarok û tembûr
 Nexwşiya evînê

Azadiya min
Solenzara
Ger min zanîba
Çawa ji te hezkiriba
Min barkir
Jêre mebêj.....
Cihok Espanî
Je ber van
sedeman tevan,
ez ji te hezdikim
Kesên bakur
Bi navê jinekê

Hate weşandin di malpera Newroz de : www.yek-dem.com

Di dîroka 8 çille 2012

Poste : info@yek-dem.com